

Concept

Programma

Wadden
zeehavens

Jaarverslag programma Waddenzeehavens 2019

Programma

Waddenzee
havens

Jaarverslag 2019

Dit is de verantwoording en verslaglegging van programma Waddenzeehavens voor 2019. De indeling is gebaseerd op het bijbehorende programma 2018-2022, gespecificeerd voor 2018. Onder de genummerde kopjes is tussen haakjes aangegeven hoeveel dagdelen zijn gerealiseerd en hoeveel er vanuit het programma waren voorzien.

1. Havenontwikkeling

(9 dagdelen gerealiseerd van 12)

Vanuit het programma is deelgenomen aan:

- Afronden visietraject van Port of Harlingen en een gesprek met de havendirecteur, de wethouder Schoute en mevrouw Netelenbos.
- Meerdere bijeenkomsten voor duurzame havenontwikkeling Lauwersoog.
- Organiseren overleg met directeur Maritieme zaken over het parkeren van boorplatforms in de Waddenzee/Noordzeekustzone en voorstel voor vervolg opgesteld.

2. Unescohavens

(34,5 dagdelen gerealiseerd van 30)

EcoPort innovatieprogramma

In nauw contact met het Opgaveteam programmateam Waddenzeehavens een voorstel voor het Investeringskader Waddengebied (IKW), waar de NOVU¹ in iTanks ook in participeren. Hierbij wordt met GSP overlegd om hun ervaringen in het programma mee te nemen. Samen met de havens worden enkele innovatie onderwerpen geselecteerd. Bij het congres ter gelegenheid van het 30 jarig bestaan van de NOVU worden twee workshops georganiseerd over calamiteiten bestrijding en verminderen van oilspills door visserijsschepen. Met Rijkswaterstaat wordt intensief overleg over de inhoud van dit onderdeel. Verder wordt met een Start-up voor verwerking van plastic in havenafval ontwikkeld. Beide projecten worden in het programma opgenomen. Daarnaast bevat het programma een longlist.

Het in juli ingediende verzoek om een bijdrage van de Waddenprovincies, werd op bestuurlijk niveau aangehouden. Om het traject weer vlot te trekken wordt een overleg tussen de directeur van de haven van Lauwersoog en de gedeputeerde van Groningen georganiseerd en is het programma weer vlot getrokken en alsnog geaccordeerd. Ook Rijkswaterstaat heeft haar bijdrage formeel toegezegd, omdat het verminderen van oilspills als innovatie in het programma is opgenomen. Het resterende bedrag wordt naar rato over de Waddenzeehavens verdeeld.

Green Shipping

Met FME wordt een rondje havens georganiseerd om projecten in het Green Shipping programma te selecteren. Er zijn vrij veel complexe eisen vanuit het investeringskader en het Waddenfonds. In het Opgaveteam IKW Waddenzeehavens (5 bijeenkomsten) zijn meerdere presentaties gegeven en stukken geschreven. De uitwerkingen leiden uiteindelijk tot ca acht projecten met ca 45 bedrijven en organisaties, verdeeld over de Waddenzeehavens. Het programma omvat ca €20 mln. aan projecten. IKW staat achter de projectenlijst

¹ Nederlands Orde van Uitvinders

en wil het programma aan de gedeputeerden voorleggen, maar de voorstellen voldoen nog niet aan alle eisen van het Waddenfonds.

Building with Nature

Op verzoek van het ministerie EZ wordt een presentatie gehouden op een Building with Nature congres over de Waddenzeehavens en een workshop met voormalige Groningse bestuurders voorbereid. Ook op wordt van EcoShape een presentatie met veldbezoek aan de Kleirijperij en Marconi voor civiele ingenieurs van Van Oord gehouden.

Verder is deelgenomen aan bijeenkomsten aan project Building with Nature haven van Den Helder, dat de provincie Noord-Holland aan Royal HAS Koning DHV heeft uitbesteed.

Continueren samenwerking EcoPort certificering

Bijdrage aan het werven van HBO stagairs voor EcoPort hercertificering van de Waddenzeehavens in de vorm van verzoek aan Van Hall Larenstein. Alle havens zijn met de hercertificering gestart, met uitzondering van de haven van Lauwersoog. Daarbij werk de havens werken samen.

3. Beleidstrajecten

(99 dagdelen gerealiseerd van 68)

Trilaterale zeehavensamenwerking

Samen met de Deense en Duitse havens een wordt een trilaterale havenbijeenkomst georganiseerd in Bremerhaven. Het is een uitwisseling van ervaringen en plannen met duurzaamheidsprogramma's. Bremerhaven geeft een analyse van de inzet van de natuurbeschermingsorganisaties en verzorgt een veldbezoek naar hun 'Building with Nature' programma, aan de oever van de Weser.

Gebiedsagenda Wadden 2050

Vanuit het programmateam (Bart van der Kolk en Arjen Bosch) wordt deelgenomen aan het projectteam Gebiedsagenda Wadden 2050 (GAW 2050), met maar liefst 18 bijeenkomsten die veelal een hele dag (soms twee dagen) beslaan.

Bij lenW wordt de sturing van het project steeds rommeliger en met geheimzinnigheid omkleed, waardoor het vertrouwen bij verschillende partners steeds meer afnam en het project sterk vertraagde. Stuurgroepen werden afgelast en op korte termijn verplaatst. De Eilandgemeenten verschenen in het najaar niet meer in de stuurgroep en CWN schreef in december een brief aan de Minister-president. Bart van der Kolk verminderde zijn deelname aan het projectteam GAW 2050.

Bart en Arjen namen deel aan verschillende subgroepen en schreven onderdelen van van de Gebiedsagenda zoals: klimaat, leefbaarheid, bereikbaarheid, economie en vertaling Pact van Marrum ed.. De programmamanager Arjen Bosch organiseerde bijeenkomsten voor havens, havenbedrijven en visserij, ter voorbereiding van de drie stuurgroepvergaderingen waar de voorzitter van de RvA Waddenzeehavens, mevrouw Netelenbos aan deelneemt. Hij nam ook met mevrouw Netelenbos deel aan panels tijdens de bestuurlijke bijeenkomsten die in de drie provincies zijn georganiseerd. Arjen Bosch verzorgde zes presentaties aan twee bestuurlijke bijeenkomsten van de waddegemeenten en vier Raadsinformatiebijeenkomsten.

Om de belangen van de havens goed in te brengen in de tekst van de gebiedsagenda zijn meerdere notities opgesteld zoals: zeespiegelstijging, bereikbaarheid, baggeren, energie-experimenten, juridische status van begrenzings, economie en leefbaarheid, kennis en de borging van de agenda voor de opzet van het uitvoeringsprogramma.

In oktober stelde de stuurgroep hoofdstuk 1 t/m 4 (Status en inhoudelijke deel) vast. De garantiediepten van de vaargeulen bleek op aanhoudend verzet van RWS te stuiten. Mw. Netelenbos heeft twee maal met de plv. SG gesproken om dit alsnog te regelen. Het Pact van Marrum speelde hierin een hoofdrol.

Governance structuur Waddengebied

In januari nam Arjen Bosch deel aan een overleg met de ministeries van IenW en LNV met CWN om de wensen van de stakeholders te bespreken. De ministerie vertegenwoordigers gaven echter aan dat zij niet meer vrij waren om te reageren. Zij wilden eerst overleg tussen de ministers afwachten, maar uiteindelijk vond het volgende gesprek pas enkele dagen voordat de keuzes in juni in een brief aan de Tweede Kamer werd verstuurd. Ook het advies van AT-Osborne en tussentijdse presentaties bleven geheim. De wensen van de stakeholders zijn op enkele belangrijke punten niet gehonoreerd. De Waddenzeehavens verzetten zich tegen de oprichting van een Omgevingsberaad met de status van een klankbordgroep zonder overheden.

De belangrijkste wens van de stakeholders was om deel te nemen aan het besluitvormende Bestuurlijk overleg, waar de ministers aan deelnemen wordt niet gehonoreerd. De voorstellen bespreekt Netelenbos met CdK Brok. In de Kamerbrief worden enkele aanpassingen gedaan, waaronder deelname van overheden aan het Omgevingsberaad en dat de voorzitter van het Omgevingsberaad ook vicevoorzitter van het Bestuurlijk overleg wordt. Samen met de andere stakeholders wordt een brief aan de Tweede Kamer gestuurd en deelgenomen aan het Waddendiner met de Tweede Kamerleden, voorafgaand aan het Algemeen Overleg² van. De voorstellen van de ministers waren vooraf al met de Kamerleden afgedekt. Tijdens het debat worden toch de nodige vragen door de Kamerleden gesteld, die leiden tot een versterking van de status van het omgevingsberaad. In overleg met neemt Arjen Bosch deel aan een werkgroep die het startdocument met de stakeholders en andere overheden opstelt. De ministers stemmen op december in met de opzet. De Raad vaardigt mevrouw Netelenbos af, als vertegenwoordiger namens het havenbedrijfsleven.

Overige beleidsmatige activiteiten

- Ook in 2019 zijn er diverse bestuurlijke gesprekken gehouden, met name rond het RCW circuit. In december is het RCW opgeheven.
- Deelname aan een kennisworkshop georganiseerd door de Waddenacademie en voorstellen vanuit de Waddenzeehavens verder uitwerken in de follow-up.
- Op de Politieke Waddendag voor volksvertegenwoordigers wordt met de directeur Landschap Noord-Holland een workshop verzorgd over havens en natuur aan de hand van het Pact van Marrum. De deelname van mw. Netelenbos aan de afsluitende paneldiscussie wordt voorbereid.
- Overzicht van havenprojecten plaatsen op de website naar aanleiding van negatieve berichtgeving over de besteding van Waddenfondsgelden. De publicatie is met het Waddenfonds en de leden van de Raad van Advies Waddenzeehavens afgestemd.

² Vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat en de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

- Verzorgen van een Waddenzeehaven presentatie in een marktkraam op de Nationale kustdag in Holwerd.

Diverse overleggen met de HID van Rijkswaterstaat.

4. Organisatie

(20 dagdelen gerealiseerd van 26)

Er zijn vijf Programmateam bijeenkomsten en er is één maal³ een Raad van Advies bijeenkomst georganiseerd.

5. Communicatie

De website www.waddenzeehavens.nl is volledig vernieuwd, waarmee de onderhoudskosten ook van €2200 tot €600 voor komend jaar is gereduceerd.

6. Overige kosten

De overige kosten zijn met name voor de Raad van Advies gemaakt: één maal inhuren mevrouw Netelenbos als voorzitter en Hans Punter voor de verslaglegging.

7. Toelichting op de urenverantwoording in 2019

In totaal is 24 dagdelen meer gerealiseerd dan begroot. Dit is ontstaan door de toenemende spanningen met het ministerie van IenW en de gevolgen van het Tweede Kamer debat over de Gebiedsagenda en de Governance structuur. Dit is deels opgevangen door lagere kosten in de stelpost en doordat er maar één Raad van Advies in 2019 is gehouden. De resterende budgettaire overschrijding is door de Laar in mindering op de laatste factuur gebracht. De Laar was bereid deze inspanning in 2019 voor haar rekening te nemen, nu de havengemeenten in de Raad van Advies hebben toegezegd de extra inspanning voor 2020 te continueren.

Een meer gedetailleerde specificatie is opgenomen in de kwartaalfacturen en bijbehorende urenspecificatie⁴ en toelichtingen.

³ In 2018 zijn drie Raden georganiseerd, waarvan één in december en de juni bijeenkomst moest verzet worden, omdat die samenviel met twee burgemeesterswisselingen.

⁴ Per abuis is in het eerste kwartaal het vernieuwen van de website 4 dagdelen geboekt onder Havenontwikkeling, dit is in deze verantwoording gecorrigeerd.